

Profielwerkstuk VWO 2018(-2019)

Het Nieuwe Lyceum

Informatie, werkbladen en beoordelingsformulieren

Lees dit boekje goed door, schrijf er je plan van aanpak in, hou er je logboek in bij en neem het steeds mee naar de contactmomenten met je begeleider!

Naam :

Klas :

Begeleider: mw./dhr.

Inhoudsopgave

1. Onderzoek	4
1.1 <i>Bronnenonderzoek</i>	4
1.1.1 Bronnen evalueren	5
1.2 <i>Eén of meerdere andere onderzoeksmethoden</i>	6
1.2.1 Literatuuronderzoek	6
1.2.2 Enquête	6
1.2.3 Observeren	7
1.2.4 Interview	7
1.2.5 Proefondervindelijk onderzoek (experiment)	7
1.2.6 Ontwerp	7
1.2.7 Data-analyse (kwantitatief onderzoek)	7
1.3 <i>Validiteit en betrouwbaarheid</i>	8
1.4 <i>Logboek</i>	8
2. Eindproduct en beoordeling	9
3. Tijdpad	10
4. Aandachtspunten bij het schrijven	12
4.1 <i>Omvang van het werkstuk</i>	12
4.2 <i>Bronvermelding en bibliografie</i>	12
4.2.1 Bronvermelding in de tekst	12
4.2.2 Bibliografie	13
4.2.3 bronvermelding en bibliografie met behulp van Word automatisch genereren	13
4.4 <i>Voetnoten</i>	14
4.5 <i>Indeling</i>	14
4.5.1 <i>Alfa</i>	15
4.5.2 <i>Bèta</i>	18
4.5.3 <i>Gamma</i>	20
Bijlagen	24
<i>Bijlage 1: Plan van aanpak</i>	24
<i>Bijlage 2: Logboek</i>	26
<i>Bijlage 3a: Beoordelingsformulier onderzoeksopzet (in te vullen door de vakdocent)</i>	1
<i>Bijlage 3b: Beoordelingsformulier na eerste kennismaking met begeleider (in te vullen door de begeleider)</i>	2
<i>Bijlage 3c: Beoordelingsformulier onderzoeksfase (in te vullen door de begeleider)</i>	3
<i>Bijlage 3d: Eindbeoordelingsformulier (in te vullen door de begeleider)</i>	4
<i>Bijlage 4: PWS beoordeling mondelinge presentatie (weging 15%)</i>	1

1. Onderzoek

Het profielwerkstuk (PWS) is een grote onderzoeksopdracht, waaraan je zoveel mogelijk zelfstandig, dus op eigen kracht, werkt in een tweetal of een drietal. Het eindproduct is een schriftelijke en een mondelinge presentatie. Het PWS is een verplicht onderdeel van het examenprogramma. De studielast is 80 uur per leerling. Zorg binnen je groepje voor een goede en duidelijke taakverdeling. De beoordeling van het PWS is per individu, niet per groepje.

Voor je onderzoek kies je een onderwerp dat betrekking heeft op een van je grote examenvakken. Je mag je PWS dus ook voor Nederlands of Engels maken. Wil je je verdiepen in een onderwerp uit de maatschappijleer, CKV of ANW, combineer dit dan met een groot examenvak.

Je onderzoek richt zich op het beantwoorden van een zelf geformuleerde onderzoeksvraag of op het ontwerpen van een product dat aan bepaalde zelf geformuleerde eisen voldoet. Om je onderzoeksvraag te kunnen beantwoorden of om je ontwerp te rechtvaardigen, onderzoek je een aantal (ook weer zelf geformuleerde) deelvragen. Je stelt ook een hypothese op (een stelling die je wilt aantonen) of je formuleert welke uitkomsten of resultaten je verwacht. Na iedere fase volgt een beoordeling. Een positieve beoordeling is een vereiste om door te mogen naar de volgende fase.

Er zijn verschillende soorten onderzoek. Je begint altijd met bronnenonderzoek. Je moet je immers inlezen in het onderwerp en informatie verzamelen. Daarna (ast) kies je, afhankelijk van je onderwerp, een of meer van de onderzoeksmethoden die hierna besproken worden. Het is belangrijk dat je altijd je keuzes goed onderbouwt, dus ook je keuze voor de onderzoeksmethode(s).

1.1 Bronnenonderzoek

Je begint je onderzoek met het verzamelen van betrouwbare en deskundige informatie, je bronnen. Tijdens het verzamelen krijg je een idee over de vorm en inhoud van je werkstuk. Om je informatie later gemakkelijk terug te vinden tijdens het schrijven is het van belang om je materiaal systematisch te ordenen. Je maakt een databestand aan waarin je gegevens die je uit bronnen wilt gebruiken overneemt en rangschikt naar trefwoord. Geef bij ieder 'brokje' informatie dat je in je databestand opneemt de vindplaats nauwkeurig aan.

Informatie kun je vinden in (wetenschappelijke) artikelen, boeken en op internet. Voor online-informatie kun je met een zoekmachine (bijvoorbeeld Google) zoeken op specifieke, geschikte zoektermen. Zoek op kernbegrippen uit je onderwerp. Als je te weinig relevante informatie vindt, probeer dan Engelse zoektermen of synoniemen voor je zoekwoorden. Zoek vooral op Google Scholar. Je vindt hier wetenschappelijke publicaties. Je kunt ook lid worden van een universiteitsbibliotheek. Tot Universiteitsbibliotheek Utrecht kun je een jaar lang als gast toegang krijgen via deze link: <https://www.uu.nl/universiteitsbibliotheek/literatuur-zoeken/online-toegang/voor-gasten> In de catalogus van de bibliotheek kun je zien welke bronnen aanwezig zijn. NB: Wikipedia is op zichzelf niet voldoende als bron. Wikipedia kan je wel helpen om je in te lezen. Bovendien staan onderaan Wikipedia-pagina's vaak bronvermeldingen.

Raadpleeg websites van universiteiten en hbo's. Veel universiteiten en hbo's bieden hulp bij het schrijven van je profielwerkstuk. Soms hebben ze een lijst met bronnen voor je geselecteerd. Als je

al boeken of artikelen hebt gevonden kun je in de bronnenlijst van die artikelen weer verder zoeken naar nieuwe bronnen.

Als je voldoende bronnen hebt gevonden, ga je selecteren welke je echt kunt gebruiken. Wat kan je helpen je onderwerp af te bakenen of je onderzoeksvraag te beantwoorden? Controleer of je voor alle onderwerpen voldoende informatie hebt. Noteer je bronnen meteen zoals ze in je bronnenlijst moeten komen te staan, dat is volgens de APA-regels. De belangrijkste APA-regels staan verderop in 4.2.2. Natuurlijk zorg je dat je van elke bron noteert welke voor jou bruikbare inhoud daarbij hoort.

1.1.1 Bronnen evalueren

Het evalueren van bronnen is belangrijk om vast te stellen of de bron bruikbaar is om te gebruiken voor het PWS. Zoals al eerder gesteld is Wikipedia geen goede bron, alleen al omdat dit een open source encyclopedie is die door iedereen kan worden vervaardigd. Hieronder een aantal tips om je te helpen bij het zoeken en vinden van de juiste bronnen die je kunnen helpen bij het beantwoorden van je hoofd- en deelvragen. (Universiteit Utrecht, sd)

1.1.1.1 Zoekresultaten evalueren op relevantie

De **relevantie** achterhaal je door deze vragen te stellen:

1. Beantwoordt de bron je hoofdvraag of een van je deelvragen?
2. Beantwoordt je bron je gehele vraag/deelvraag of slechts een aspect ervan?
3. In welke mate stemt de hoofdvraag van je gevonden bron overeen met je eigen vragen?
4. Hoe sterk lijkt het onderzoeksobject of de analyseeenheid in het gevonden stuk op die in jouw paper/thesis? Het onderzoeksobject kan een periode zijn, of een persoon, een groep, een gebied, een stof, een ziekte, een proces etc..
5. Is de context van het onderzoeksobject hetzelfde als in jouw geval?
6. Wanneer is het stuk gepubliceerd en wanneer is het onderzoek waarover wordt geschreven uitgevoerd?

Bedenk dat je slechts zelden een bron vindt die je hoofd- en deelvragen allemaal geheel beantwoordt.

1.1.1.2 Zoekresultaten evalueren op wetenschappelijkheid

De **betrouwbaarheid** (wetenschappelijkheid) van bronnen is na te gaan met drie soorten controle:

- 1 Controle door anderen, voorafgaand aan publicatie
 - **redactie**: redacties van wetenschappelijke tijdschriften zijn strenger dan die van niet-wetenschappelijke tijdschriften
 - **uitgever**: sommige uitgevers geven alleen wetenschappelijke boeken uit
 - **peer review**: sommige tijdschriften maar ook sommige boekuitgevers vragen deskundigen een (blind) oordeel voor publicatie
 - **zoekmachine/online bibliografie**: sommige zoekmachines nemen alleen artikelen uit hoogwaardige, peer reviewed, tijdschriften op (Scopus en Web of Science bv.)
 - **financier**: sommige tijdschriften vereisen dat bij onderzoek wordt aangeduid wie het gefinancierd heeft
- 2 Controle door anderen, achteraf
 - **besprekingen** (bij boeken): zijn de recensies van het boek positief?
 - **citaties** (vooral bij artikelen:): wordt het stuk vaak geciteerd en vooral: wat wordt er dan over gezegd?
- 3 Controle door jezelf

- aanduiding van **auteur en datering** van de tekst (vooral bij webpagina's)
- **affiliatie** van de auteur: de werkkring geeft soms wat extra zekerheid, bijvoorbeeld als de auteur bij een (goede) universiteit werkt
- aanduiding **doelgroep** (vooral bij website en rapporten)
- aanwezigheid van **expliciete vraagstellingen en conclusies**
- aanwezigheid van een **verantwoording van de gebruikte methode**: hoe heeft men het onderzoek aangepakt, waar komen gegevens vandaan?
- aanwezigheid voldoende en hoogwaardige **literatuurverwijzingen**: op welke inzichten baseert men zich?
- **het niveau van het taalgebruik en taalverzorging**

1.1.1.3 Anatomie van een artikel

Veel wetenschappelijke artikelen hebben de volgende opbouw:

1. Naam en jaargang tijdschrift
2. Titel artikel
3. Auteurs
4. Samenvatting
5. (Auteurs)trefwoorden
6. Inleiding
7. Probleem
8. Bespreking van eerder onderzoek
9. Methode
10. Dataverzameling
11. Analyse
12. Bespreking resultaten
13. Conclusie
14. Literatuurverwijzingen
15. Bijlagen

1.2 Eén of meerdere andere onderzoeksmethoden

Naast bronnenonderzoek maak je gebruik van één of meerdere van onderstaande onderzoeksmethoden

1.2.1 Literatuuronderzoek

Dit is een uitgebreide vorm van bronnenonderzoek. Door informatie uit verschillende bronnen met elkaar te combineren probeer je tot een betrouwbaar antwoord op je onderzoeks(deel)vraag te komen. Het kan zijn dat je hiervoor bijvoorbeeld ook archiefmateriaal bestudeert. Je houdt verschillende bronnen kritisch tegen het licht en maakt eventueel een inhoudelijke vergelijking. Goed literatuuronderzoek leidt niet tot een simpele opsomming of samenvatting van alle beschikbare gegevens, maar tot een kritische bespreking van de meest relevante informatie.

1.2.2 Enquête

Je stelt vragen aan een bepaalde groep mensen. Bij een enquête moet je goed nadenken over waarom je een bepaalde groep selecteert. Ook moeten de vragen die je stelt je helpen om je onderzoeksvraag te beantwoorden.

1.2.3 Observeren

Je gaat kijken in een bepaalde situatie. Denk goed na over waar je op gaat letten. Je kunt bijvoorbeeld turflijsten maken waarbij je op specifieke elementen let. Tijdens de analyse is het belangrijk dat je goed beschrijft hoe je dit hebt aangepakt. Willekeurig dingen noemen die je hebt gezien is niet echt wetenschappelijk. Zorg dat je zegt hoe je het hebt aangepakt want je hebt waarschijnlijk ook veel niet gezien. Zeg hier iets over in je eindverslag.

1.2.4 Interview

Je stelt vragen aan een expert. Veel universiteiten bieden hulp aan bij het schrijven van een PWS en vaak kun je ook een afspraak maken om een student of wetenschapper te interviewen. Bij een interview moet je kunnen uitleggen waarom deze expert belangrijk is voor je onderzoek. Tijdens een interview kun je met een hele vragenlijst aankomen (gestructureerd interview) of je kunt met alleen een aantal onderwerpen aan komen (ongestructureerd). In het tweede geval heb je wat meer vrijheid en kunnen respondenten vrijer antwoord geven. Maak altijd aantekeningen of neem het interview op. Op die manier kun je beter de gegevens achteraf analyseren.

1.2.5 Proefondervindelijk onderzoek (experiment)

Je test hoe iets in de praktijk werkt. Een experiment hoort echt bij de wetenschap en meestal heeft het betrekking op de exacte wetenschap. Bij experimenteel onderzoek houd je je aan de regels en richtlijnen zoals je die geleerd hebt op school bij de exacte vakken.

1.2.6 Ontwerp

Je maakt een product dat aan bepaalde eisen voldoet. Dit kan ook software zijn of een wiskundige of natuurkundige formule. Je onderzoek bestaat eruit dat je de eisen helder krijgt en uitzoekt hoe je het beste (goedkoopst, snelst, makkelijkst te herhalen...) aan de eisen kunt voldoen.

1.2.7 Data-analyse (kwantitatief onderzoek)

Je doet kwantitatief onderzoek op basis van gegevens. Deze gegevens kunnen door jezelf verzameld zijn of worden verkregen middels een database. Kwantitatief onderzoek is in relatief grote mate objectief. Bij een onderwerp waar al veel over bekend is zal je al snel op [toetsend onderzoek](#) uitkomen, wat vaak gepaard gaat met kwantitatieve methoden. Hierbij wordt telbare data verzameld, oftewel numerieke gegevens. Kwantitatief onderzoek past goed bij onderwerpen waar al veel over bekend is uit de [literatuur](#), waardoor je een bepaalde verwachting hebt wat er uit het onderzoek gaat komen en het ook toetsbaar is.

Bij kwantitatief onderzoek kun je denken aan vragen met hoeveelheid, aantallen, tijdsduur, etc. Een voorbeeld van een [probleemstelling](#) die tot kwantitatief onderzoek leidt is: 'Wat is het verschil tussen de gemiddelde antwoordtijden op een vraag tussen een leugen en de waarheid?' (de Afstudeerconsultant, sd)

1.3 Validiteit en betrouwbaarheid

Het is belangrijk dat je onderzoek valide is. Valide betekent zoiets als geldig. Een onderzoek is *valide* als je resultaten passen bij wat je te weten wilt komen. Dit lijkt heel vanzelfsprekend maar heel vaak zie je dat dit niet gebeurt. Meet je wat je wilt meten? Gebruik je het meest geschikte instrument of apparaat om je metingen uit te voeren? Als je bijvoorbeeld iemands lengte wil meten dan doe je dat zeker niet met een balans, maar ook niet met een geodriehoek.

Een voorwaarde voor validiteit is dat je resultaten betrouwbaar zijn. Als een meting niet betrouwbaar is kan die niet valide zijn. Daarom kun je het beste eerst nagaan of je meting betrouwbaar is. Betrouwbaarheid heeft te maken met eerlijk meten en met nauwkeurig meten.

Een voorbeeld om de relatie tussen betrouwbaarheid en validiteit te illustreren. Je wilt weten of docenten op jouw school tevreden zijn over hun werk en besluit het aantal jaren dat docenten op school werken als maatstaf te gebruiken. De betrouwbaarheid zit waarschijnlijk wel goed, want als je na een paar weken nog een keer zou vragen hoe lang ze al op school werken krijg je dezelfde antwoorden. Maar de validiteit is ver te zoeken, want misschien blijven de docenten wel op school werken omdat ze geen andere mogelijkheden hebben en helemaal niet omdat ze over het werk tevreden zijn.

1.4 Logboek

Je houdt de voortgang van het onderzoeksproces bij in Bijlage 2: Logboek. Hierin schrijf je telkens nadat je aan je PWS hebt gewerkt, nauwkeurig op wat je wanneer, hoe lang, gedaan hebt en hoe het is gegaan. NB: Het logboek is individueel. Iedereen heeft dus een eigen logboek. Het logboek is verplicht en belangrijk. Je wordt niet alleen beoordeeld op het eindresultaat van je onderzoek, ook op het onderzoeksproces.

2. Eindproduct en beoordeling

Het profielwerkstuk wordt afgesloten met een cijfer. Het cijfer mag niet lager zijn dan een 4 en het maakt deel uit van het combinatiecijfer (met daarin ook ANW (voor vwo) en maatschappijleer dat meetelt voor het eindexamen.

Het PWS wordt beoordeeld aan de hand van Bijlage 3d: Eindbeoordelingsformulier (in te vullen door de begeleider). Lees deze dus vast goed door. Je werkstuk moet er verzorgd uitzien en geschreven zijn volgens de eisen en richtlijnen die in hoofdstuk 4. Aandachtspunten bij het schrijven staan.

Niet alleen de eindproducten (je werkstuk en je presentatie) worden beoordeeld, het proces ook. Hierbij wordt kritisch gekeken naar de manier waarop de eindproducten tot stand zijn gekomen. Er wordt gekeken naar het logboek, het aftekenen van de tussenstappen en het onderzoeksproces. Of het onderzoeksproces nu vlot of minder vlot verloopt, het initiatief om de begeleider regelmatig bij te praten en zo nodig om hulp te vragen ligt bij jullie. Ook deze mate van verantwoordelijkheid nemen en communicatie wordt in het gehele proces meegewogen.

3. Tijdpad

Je volgt het tijdpad hieronder. Lees dit goed door. Zet de belangrijke data vast in je mobiel/agenda.
NB: Veel data zijn uiterste data (deadlines!). Eerder mag dus wel, later niet!

fase	Datum	onderdeel
Oriëntatie en keuze	Week voor 12 december	Tijdens mentorles eerste introductie PWS <ul style="list-style-type: none"> - Inschrijving PWS-aftapmiddag - Heb je jezelf niet online ingeschreven word jij ingedeeld.
	12 december	Voorlichtingsmiddag: <ul style="list-style-type: none"> - Je krijgt voorlichting over PWS door diverse (gast)sprekers, en door je mentor. - Eerste start met mentorklas. Begin maken met Bijlage 1: Plan van aanpak.
	19 dec	Je woont de PWS presentaties bij van de examenleerlingen en beoordeelt ze (naar behoren uitgevoerd: bonus van 0,3).
	Uiterlijk 1 februari	Inschrijven aanvraag op vakgebied en onderwerp (digitale inschrijving).
	15 februari	1 ^e sollicitatieronde met docent(en) van gekozen vakgebied. Aan het einde van deze middag kan je vakkeuze toegekend zijn. Dan is je vakkeuze en onderwerp definitief. Ter voorbereiding neem je de volgende formulieren ingevuld mee: <ul style="list-style-type: none"> - Bijlage 1: Plan van aanpak - Bijlage 2: Logboek Je krijgt feedback op je de ingevulde formulieren, deze moet je verwerken voor de volgende bijeenkomst.
	22 maart	Je begeleider is definitief toegewezen. Samen met je begeleider bespreek je Bijlage 1: Plan van aanpak en Bijlage 2: Logboek door en wordt Bijlage 3a: Beoordelingsformulier onderzoeksopzet (in te vullen door de vakdocent) ingevuld. Indien akkoord mag je verder. Je kunt aan de slag en beginnen met het schrijven van inleiding en theoretisch kader. Je volgt je plan van aanpak. Lees vooraf bijlagen 3b/c en 3d door, zodat je weet wat er van je verwacht wordt. Je logboek werk je constant bij.
Onderzoeks-opzet	5 juli	PWS-werkochtend. Je hebt een start gemaakt met je pws-document (inleiding, theoretisch kader en onderzoeksmethode). Je bent op zoek gegaan naar nog meer geschikte bronnen en je hebt een onderzoeksplan en een tijdplan verder uitgewerkt. Samen met je begeleider vul je Bijlage 3b: Beoordelingsformulier na eerste kennismaking met begeleider (in te vullen door de begeleider) in. Je begeleider geeft je feedback over je vorderingen, deze moet je verwerken voor de volgende bijeenkomst.
Onderzoek	Periode tussen 5 juli – 1 september	Je vervolgt je onderzoek en verwerkt de verkregen feedback van je begeleider van de laatste bijeenkomst. Gebruik bijlagen 3c en 3d als checklist. Als je vastloopt neem je contact op met je begeleider. Ook tussendoor hou je je begeleider op de hoogte van hoe het gaat.

	Uiterlijk 1 september	Je hebt naar jouw idee al je onderzoek gedaan. Je logboek en je bronnenlijst heb je bijgehouden. <u>Je maakt</u> binnen een week een <u>afspraken met je begeleider</u> en samen bepaal je of het onderzoek voldoende is geweest om de schriftelijke presentatie voor te gaan voorbereiden. Je begeleider vult Bijlage 3c: Beoordelingsformulier onderzoeksfase (in te vullen door de begeleider) in en indien akkoord kan je verder met schrijven. Lees hiervoor hoofdstuk 4 goed door.
	Uiterlijk 14 oktober	Je levert de <u>voorlopige versie</u> van je PWS in. Je krijgt hierop feedback van je begeleider. Neem deze feedback goed door (je leert hier veel van!) en ga ermee aan de slag om tot een definitieve versie van je PWS te komen. Vergeet niet steeds naar bijlage 3d te kijken als checklist!
	Uiterlijk 12 december	Je hebt je <u>definitieve versie</u> van het PWS ingeleverd. Je mag er nu niets meer aan veranderen. NB: Als je op 12 december niets hebt ingeleverd dan heb je een cijfer lager dan een 4 voor je PWS en kan je niet meer slagen voor je examen. Alle onderdelen, behalve de presentatie, worden aan de hand van formulier 3d beoordeeld en leveren een (voorlopig) cijfer op.
presenteren	dec. (onder voorbehoud!)	<u>Je presenteert je onderzoek</u> in een voordracht tijdens de presentatieavond. Dit cijfer wordt gevoegd bij het voorgaande cijfer en levert je eindcijfer op.
Beoordeling	januari 2019	Je krijgt je eindcijfer te horen. Maak een afspraak met je begeleider voor de toelichting van het cijfer.

4. Aandachtspunten bij het schrijven

4.1 Omvang van het werkstuk

Als de onderzoeksfase is afgerond mag je beginnen met schrijven. Het profielwerkstuk dient een omvang van 10 à 15 bladzijden (5000 à 7500 woorden) te hebben. Dit is exclusief titelblad, voorwoord, illustraties, bronvermelding en eventuele bijlagen. Wees kritisch op de informatie die je verwerkt en gebruik alleen die informatie die een antwoord geeft op de onderzoeksvraag en deelvragen. Je werkstuk schrijf je zodanig dat het te volgen is voor een medeleerling V6, die het vak waar je PWS over gaat ook heeft.

4.2 Bronvermelding en bibliografie

4.2.1 Bronvermelding in de tekst

Behalve dat je werkstuk er netjes uit moet zien wat betreft vorm, taalgebruik en spelling, dient het ook te voldoen aan de eis van controleerbaarheid. Dit betekent dat nauwkeurig moet worden aangegeven waar gegevens en informatie gevonden zijn en waarop conclusies zijn gebaseerd. Bij voorkeur geef je de inhoud van een bron in eigen woorden weer (dit wordt parafraseren genoemd) of vat je het in eigen woorden samen. Het letterlijk overnemen van een tekst wordt citeren genoemd. Dit doe je alleen als het zinvol is. Voor citaten gelden de volgende regels:

- Je plaatst een citaat tussen aanhalingstekens (',).
- Wanneer je tekst uit je citaat weglaat zet je drie puntjes tussen haakjes: (...).
- Citaten worden altijd letterlijk weergegeven (zelfs bij drukfouten!)
- Wanneer je citeert uit een vreemde taal anders dan Engels, vertaal je deze tekst naar het Nederlands.

Als je parafraseert, samenvat of citeert vermeld je de bron in de tekst (of eventueel in een voetnoot) erbij door de auteur en het jaartal van publicatie te noemen (en bij een citaat ook het paginanummer). Op die manier is duidelijk naar welke bron uit je bronnenlijst je verwijst. Als je je bronnenlijst invoert in Word, kun je automatisch verwijzingen aan de tekst toevoegen. Hoe je dit doet lees je in paragraaf 4.3. Je verwijst op de manier zoals in de voorbeelden hieronder.

Voorbeelden verwijzing in tekst:

- Uit onderzoek van Scribbr blijkt dat er veel behoefte naar een APA Generator is (Swaen, 2014).
- (Swaen, 2014) schrijft dat er veel behoefte is...
- In 2014 beschreef Swaen dat er steeds meer behoefte is...
- Uit onderzoek van Scribbr blijkt dat er veel behoefte is (Swaen & Driessen, 2014).
- (Swaen & Driessen, 2014) schrijven dat er veel behoefte is...

Voorbeelden citaten:

- Volgens de Van Dale is citeren: *“een passage uit andermans werk overnemen in een eigen werk, meestal met bronvermelding” (Van Dale Groot woordenboek, 2010, p.221).*
- *Een bekende voetballer zei altijd “met elkaar voetballen op een mooie zondagmiddag is het allermooiste wat er is” (Sneijder, 2013, pp 2-3)*

Bronnen afkomstig van het internet hebben vaak geen paginanummers. Als de bron wel paragraafnummers heeft, dan gebruik je het paragraafnummer in plaats van het paginanummer. Je

zult merken dat bij internetbronnen vaak ook geen paragraafnummers staan vermeld. Als er wel een (paragraaf)titel bij de tekst staat dan pak je de titel en tel je van welke paragraaf het citaat afkomt.

4.2.2 Bibliografie

Alleen bronnen die je daadwerkelijk hebt gebruikt bij het schrijven van je PWS voeg je toe aan de bronnenlijst. Er wordt dus naar elke bron in je bronnenlijst minstens één keer verwezen in je tekst. Iedere bron schrijf je eenmaal op in de bronnenlijst, ook wanneer je meerdere malen in de tekst verwijst naar dezelfde bron. De APA heeft regels opgesteld over hoe je de bronnen moet opschrijven en hoe de bronnenlijst eruit moet zien. Je bronnenlijst maak je volgens deze regels. Voor ieder type bron is er een bepaalde opmaak die je moet hanteren.

Voor elke type bron begin je met de achternaam van de (eerste) auteur, gevolgd door de eerste letter van zijn/haar voornaam, evt. gevolgd door de achterna(a)m(en) met initialen van de volgende auteurs. Daarna het jaartal tussen haakjes (en bij een internetbron ook de dag).

Bij een boek volgt dan: *Titel Boek* (Editie). Stad, Land: Uitgever

Voorbeeld: Schilder, W. (2014). *Schieten van afstand treft vaak doel*. Dordrecht, Nederland: Voetbal International.

Bij een artikel volgt: Titel van artikel. *Titel van tijdschrift*, nummer van het tijdschrift, paginanummer

Voorbeeld: Hantel, K. J. (2014). Op de bank zitten is voor mij geen optie. *Journal of Soccer*, 3(2), 24-28.

Bij een artikel op internet volgt: Titel Artikel [Eventueel Type Internetbron]. Geraadpleegd op, dag maand, jaar, van <http://WebPagina>

Voorbeeld: NOS (2016, 3 september). Steeds meer meiden kiezen voor voetbal. Geraadpleegd op, 25 januari 2017, van <http://nos.nl/artikel/2129755-steeds-meer-meiden-kiezen-voor-voetbal.html>

De bronnen in de literatuurlijst moet je op alfabetische wijze sorteren.

Er zijn uitzonderingen waarbij je de bron niet opschrijft in de literatuurlijst terwijl je de bron wel hebt gebruikt bij het schrijven van je PWS. Deze bronnen schrijf je wel op als verwijzing in de tekst. Dit doe je bij:

- Klassieke werken zoals de bijbel.
- Persoonlijke communicatie zoals e-mail, privébriefjes, telefoongesprekken, chatgesprekken.

4.2.3 bronvermelding en bibliografie met behulp van Word automatisch genereren

De bronvermelding in de tekst en bibliografie kun je ook automatisch genereren volgen APA stijl met behulp van Word. Dit is zeker aan te raden. Dit scheelt je een heleboel tijd en gepiel. Zie hier onder een aantal links met een beschrijving hoe je dit makkelijk kunt doen.

<https://support.office.com/nl-nl/article/Een-bronvermelding-toevoegen-en-een-bibliografie-maken-17686589-4824-4940-9c69-342c289fa2a5>

<https://www.youtube.com/watch?v=XMuJ64SbOXY>

Onderstaand is een link die je hulp kan bieden indien je gebruik maakt van google docs.

<https://sites.google.com/site/doehetslimmer/scripts-van-new-visions/bronnenlijst>

4.4 Voetnoten

In je tekst kan je voetnoten gebruiken. Een 'noot' is een soort bijlage waarin je een tekstfragment toelicht terwijl dit niet in de tekst zelf kan gebeuren omdat het verhaal dan te veel onderbroken zou worden of de aandacht van de lezer te veel wordt afgeleid. Een voetnoot kan ook een bronvermelding bevatten. Je zet je bronvermelding in een voetnoot als er enige uitleg bij nodig is. Bijvoorbeeld: *De informatie uit deze paragraaf is te vinden in hoofdstuk 3 van (Hemmel, 2013) en hoofdstuk 7 uit (Hammel, 2014).*

Vermijd dat je teveel voetnoten gebruikt.

Een voetnoot invoegen kan in Microsoft Word: ga in de balk naast Start naar 'verwijzingen', en dan voetnoot invoegen. (NB: gebruik dus niet 'voettekst'). Bij een nieuwe voetnoot doe je weer hetzelfde. De voetnoten nummeren automatisch op volgorde waarin ze in de tekst staan.

4.5 Indeling

Met behulp van Word kun je gemakkelijk de structuur en indeling van je PWS waarborgen. Word biedt namelijk een functie als je consistent een paar stappen volgt automatisch een inhoudsopgave kunt genereren en welke met één klik op de knop bij te werken is. Zie onderstaande links voor een uitleg.

<https://support.office.com/nl-nl/article/Een-inhoudsopgave-maken-in-Word-882E8564-0EDB-435E-84B5-1D8552CCF0C0>

<https://www.youtube.com/watch?v=e1snjXYiiVo>

Bekijk het onderstaande goed. Hieronder staat een aantal mogelijke structuren voor je PWS per vakgebied (Alpha, Beta, Gamma). Overleg met je begeleider over de definitieve structuur van je PWS.

4.5.1 Alfa

<p>Voorblad/ titelblad</p>	<p>1p</p>	<p>Op de voorkant staan:</p> <ul style="list-style-type: none"> - titel van het PWS (eventueel ondertitel); - naam/namen; - klas; - niveau - naam van begeleider(s); - school; - datum.
<p>Voorwoord</p>	<p>1p</p>	<p>In het voorwoord kun je mensen bedanken die je bij je profielwerkstuk geholpen hebben en eventueel iets vertellen over (persoonlijke) achtergronden. Je kunt in plaats van een voorwoord ook een slotwoord schrijven.</p>
<p>Inhoudsopgave</p>		<p>In de inhoudsopgave staan alle hoofdstukken en paragrafen uit je PWS onder elkaar met daarachter de vermelding van de pagina. Ook de bronnenlijst en eventuele bijlagen neem je in de inhoudsopgave op. Elk hoofdstuk begint op een nieuwe pagina.</p>
<p>Inleiding</p>		<p><u>Onderdelen van een inleiding</u></p> <p>Een inleiding bestaat meestal uit de volgende vier elementen:</p> <p>1. Introductie van het onderwerp</p> <p>De eerste alinea van de inleiding bestaat meestal uit de introductie van het onderwerp. Er zijn diverse journalistieke ‘trucs’ die je daarvoor kunt gebruiken:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Haak in op de actualiteit omtrent het onderwerp. • Geef een korte weergave van de historische achtergrond bij het onderwerp. • Haal een interessante, opvallende of controversiële uitspraak over het onderwerp aan. • Behandel een concrete kwestie of een voorbeeld dat het onderwerp goed illustreert. <p>2. Aanleiding</p> <p>Na het introduceren van het onderwerp geef je in een aparte alinea aan wat de directe aanleiding voor het schrijven van het werkstuk is. In de aanleiding motiveer je in feite je keus. Waarom schrijf je dit werkstuk? Waarom is het onderwerp van belang? Mogelijke aanleidingen zijn:</p> <ul style="list-style-type: none"> • een nieuw inzicht of een nieuwe theorie • een alternatieve oplossing voor een bestaand probleem • een controverse over een bepaald onderwerp • een nieuwe bijdrage aan een bestaande discussie • een overzicht dat nog niet bestaat • een uitbreiding van bestaand onderzoek <p>Het nadenken over de aanleiding dwingt je na te denken over de waarde van je tekst. In wetenschappelijke teksten is het van belang dat je iets nieuws toevoegt aan bestaande kennis en niet herkauwt wat anderen voor</p>

	<p>je hebben bedacht. Bij de keuze van het onderwerp kun je meer lezen over de criteria waaraan je onderwerp moet voldoen.</p> <p>Zorg ervoor dat de aanleiding/motivatie voor je werkstuk niet persoonlijk is. Vermijd dus formuleringen als: 'Ik vind het belangrijk om uit te zoeken wat.....' of 'Het onderwerp heeft me altijd al geboeid.....'</p> <p>3. Centrale vraag Uit de introductie van het onderwerp en de aanleiding voor het schrijven van de tekst volgt vaak automatisch de centrale vraag, die overigens meestal niet in de vorm van een vraag is beschreven, zie formuleren van de centrale vraag. In deze alinea kun je:</p> <ul style="list-style-type: none"> • de centrale vraag nader specificeren door deelvragen. • een definitie geven van de belangrijkste begrippen uit de centrale vraag. • de inperking van de centrale vraag aangeven. <p>4. Leeswijzer In de laatste alinea van de inleiding geef je altijd een korte beschrijving van de manier waarop je de centrale vraag wilt gaan beantwoorden. Je maakt de lezer als het ware wegwijs in je werkstuk.</p>
<p>Hoofdstuk 1 t/m ? (hangt van aantal deelvragen af)</p>	<p>Specifiek voor het vak Nederlands: Aan iedere deelvraag besteed je een apart hoofdstuk. Per deelvraag beschrijf je de onderzoeksmethoden, resultaten en conclusie(s). Dit betekent dat hoofdstuk 1 Theoretisch kader, 2 Onderzoeksmethoden en 3 Resultaten per deelvraag worden samengevoegd in één hoofdstuk per deelvraag. Daarna ga je verder volgens de indeling zoals hier gegeven, te beginnen met het hoofdstuk Conclusie en Discussie en verder.</p>
<p>Hoofdstuk 4</p>	<p>Conclusie en discussie Hier beantwoord je de deelvragen en de hoofdvraag. Bespreek in hoeverre je conclusies anders zijn dan je verwachtingen aan het begin van het onderzoek. Bespreek waarom bepaalde uitkomsten al dan niet opvallend zijn. Bespreek ook of de resultaten generaliseerbaar zijn of juist niet. Ga ook in of er eventueel reden is tot vervolgonderzoek en wat de beperkingen zijn van jouw eigen onderzoek.</p>
<p>Hoofdstuk 5</p>	<p>Reflectie Raadpleeg je logboek en schrijf op wat de sterke en zwakke kanten van je werkstuk zijn. Beschrijf hoe je het proces verlopen is en waar het eventueel beter had gekund of zou kunnen. Belangrijk is om hierbij vooral naar jezelf – je eigen rol – in het proces te kijken. Hoe verliep de samenwerking met je partner? Zijn deadlines gehaald? Waarom wel/niet? Wat zou je volgende keer anders doen? Etc. Reflectie dient voor iedereen individueel geschreven te worden!</p>
<p>Bronnenlijst</p>	<p>Volgens APA-regels. Zie 4.2 Bronvermelding en bibliografie</p>

Profielwerkstukboekje Het Nieuwe Lyceum

Bijlagen		Zet in de bijlagen alle informatie die je niet belangrijk genoeg vindt om in de tekst op te nemen en informatie die je te uitgebreid vindt om in de tekst op te nemen zoals formulieren en grote tabellen. Nummer alle bijlagen en geef ze elk een titel.
Logboek		Je mag het in dit boekje uitgeschreven logboek ook kopiëren en als inlegvel aan je PWS toevoegen. Zie Bijlage 2: Logboek

4.5.2 Bèta

Voorkant/ titelblad	1p	Op de voorkant staan: - titel van het PWS (eventueel ondertitel); - naam/namen; - klas; - niveau - naam van begeleider(s); - school; - datum.
Voorwoord	1p	In het voorwoord kun je mensen bedanken die je bij je profielwerkstuk geholpen hebben en eventueel iets vertellen over (persoonlijke) achtergronden. Je kunt in plaats van een voorwoord ook een slotwoord schrijven.
Inhoudsopgave	1p	In de inhoudsopgave staan alle hoofdstukken en paragrafen uit je PWS onder elkaar met daarachter de vermelding van de pagina. Ook de bronnenlijst en eventuele bijlagen neem je in de inhoudsopgave op. Elk hoofdstuk begint op een nieuwe pagina.
Inleiding		De inleiding van je PWS bestaat uit een theoretisch kader met daaruit volgend hoofd- en deelvragen, waarna je beschrijft welke resultaten je verwacht (hypothese).
Hoofdstuk 1		Onderzoeksmethode Beschrijf hoe je te werk bent gegaan en waarom je voor een bepaalde manier van onderzoek (enquêtes, literatuurstudie, etc.) of ontwerpen gekozen hebt.
Hoofdstuk 2		Resultaten Vermeld hier welke gegevens je gevonden hebt en geef die gegevens ordelijk weer. Maak zo mogelijk gebruik van tabellen en grafieken om je resultaten weer te geven. Zeer uitgebreide overzichten horen thuis in een bijlage. Beschrijf aan de hand van je logboek problemen die je bent tegengekomen. Bij een ontwerp beschrijf je in dit hoofdstuk het uiteindelijke product.
Hoofdstuk 3		Conclusie en discussie Hier beantwoord je de deelvragen en de hoofdvraag. Bespreek in hoeverre je conclusies anders zijn dan je verwachtingen aan het begin van het onderzoek. Bespreek waarom bepaalde uitkomsten al dan niet opvallend zijn. Bespreek ook of de resultaten generaliseerbaar zijn of juist niet. Ga ook in of er eventueel reden is tot vervolgonderzoek en wat de beperkingen zijn van jouw eigen onderzoek.
Hoofdstuk 4		Reflectie Raadpleeg je logboek en schrijf op wat de sterke en zwakke kanten van je werkstuk zijn. Beschrijf hoe je het proces verlopen is en waar het eventueel beter had gekund of zou kunnen. Belangrijk is om hierbij vooral naar jezelf – je eigen rol – in het proces te kijken. Hoe verliep de samenwerking met je partner? Zijn deadlines gehaald? Waarom wel/niet? Wat zou je volgende keer anders doen? Etc. Reflectie dient voor iedereen individueel geschreven te worden!
Bronnenlijst		Volgens APA-regels. Zie 4.2 Bronvermelding en bibliografie

Profielwerkstukboekje Het Nieuwe Lyceum

Bijlagen		Zet in de bijlagen alle informatie die je niet belangrijk genoeg vindt om in de tekst op te nemen en informatie die je te uitgebreid vindt om in de tekst op te nemen zoals formulieren en grote tabellen. Nummer alle bijlagen en geef ze elk een titel.
Logboek		Je mag het in dit boekje uitgeschreven logboek ook kopiëren en als inlegvel aan je PWS toevoegen. Zie Bijlage 2: Logboek

4.5.3 Gamma

<p>Voorblad/ titelblad</p>	<p>1p</p>	<p>Op de voorkant staan:</p> <ul style="list-style-type: none"> - titel van het PWS (eventueel ondertitel); - naam/namen; - klas; - niveau - naam van begeleider(s); - school; - datum.
<p>Voorwoord</p>	<p>1p</p>	<p>In het voorwoord kun je mensen bedanken die je bij je profielwerkstuk geholpen hebben en eventueel iets vertellen over (persoonlijke) achtergronden. Je kunt in plaats van een voorwoord ook een slotwoord schrijven.</p>
<p>Inhoudsopgave</p>	<p>1p</p>	<p>In de inhoudsopgave staan alle hoofdstukken en paragrafen uit je PWS onder elkaar met daarachter de vermelding van de pagina. Ook de bronnenlijst en eventuele bijlagen neem je in de inhoudsopgave op. Elk hoofdstuk begint op een nieuwe pagina.</p>
<p>Inleiding</p>		<p><u>Onderdelen van een inleiding</u></p> <p>Een inleiding bestaat meestal uit de volgende vier elementen:</p> <p>1. Introductie van het onderwerp</p> <p>De eerste alinea van de inleiding bestaat meestal uit de introductie van het onderwerp. Er zijn diverse journalistieke ‘trucs’ die je daarvoor kunt gebruiken:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Haak in op de actualiteit omtrent het onderwerp. • Geef een korte weergave van de historische achtergrond bij het onderwerp. • Haal een interessante, opvallende of controversiële uitspraak over het onderwerp aan. • Behandel een concrete kwestie of een voorbeeld dat het onderwerp goed illustreert. <p>2. Aanleiding</p> <p>Na het introduceren van het onderwerp geef je in een aparte alinea aan wat de directe aanleiding voor het schrijven van het werkstuk is. In de aanleiding motiveer je in feite je keus. Waarom schrijf je dit werkstuk? Waarom is het onderwerp van belang? Mogelijke aanleidingen zijn:</p> <ul style="list-style-type: none"> • een nieuw inzicht of een nieuwe theorie • een alternatieve oplossing voor een bestaand probleem • een controverse over een bepaald onderwerp • een nieuwe bijdrage aan een bestaande discussie • een overzicht dat nog niet bestaat • een uitbreiding van bestaand onderzoek <p>Het nadenken over de aanleiding dwingt je na te denken over de waarde van je tekst. In wetenschappelijke teksten is het van belang dat je iets</p>

	<p>nieuws toevoegt aan bestaande kennis en niet herkaut wat anderen voor je hebben bedacht. Bij de keuze van het onderwerp kun je meer lezen over de criteria waaraan je onderwerp moet voldoen.</p> <p>Zorg ervoor dat de aanleiding/motivatie voor je werkstuk niet persoonlijk is. Vermijd dus formuleringen als: 'Ik vind het belangrijk om uit te zoeken wat.....' of 'Het onderwerp heeft me altijd al geboeid.....'</p> <p>3. Centrale vraag</p> <p>Uit de introductie van het onderwerp en de aanleiding voor het schrijven van de tekst volgt vaak automatisch de centrale vraag, die overigens meestal niet in de vorm van een vraag is beschreven, zie formuleren van de centrale vraag. In deze alinea kun je:</p> <ul style="list-style-type: none"> • de centrale vraag nader specificeren door deelvragen. • een definitie geven van de belangrijkste begrippen uit de centrale vraag. • de inperking van de centrale vraag aangeven. <p>4. Leeswijzer</p> <p>In de laatste alinea van de inleiding geef je altijd een korte beschrijving van de manier waarop je de centrale vraag wilt gaan beantwoorden. Je maakt de lezer als het ware wegwijs in je werkstuk.</p>
<p>Hoofdstuk 1</p>	<p>Theoretisch kader</p> <p>In dit hoofdstuk ga je op basis van het door jou uitgevoerde literatuuronderzoek dieper in op de onderwerpen. Dit hoofdstuk is een overzicht van relevante literatuur welke jou helpen bij het beantwoorden van je hoofd- en deelvragen. Een onderdeel van dit hoofdstuk is het operationaliseren van je onderzoek.</p> <p>Literatuuronderzoek is een methode om bestaande kennis over je onderwerp of probleemstelling te verzamelen. Deze kennis vind je in verschillende bronnen, zoals wetenschappelijke tijdschriftartikelen, boeken, papers, scripties en archiefmateriaal.</p> <p>Goed literatuuronderzoek leidt niet tot een simpele opsomming of samenvatting van alle beschikbare gegevens, maar tot een kritische bespreking van de meest relevante informatie. Afhankelijk van de opbouw van je scriptie kan literatuuronderzoek de basis vormen voor de probleemanalyse of het theoretisch kader.</p> <p>Na het opstellen van een probleemstelling en onderzoeksvragen is het nodig om dieper in het onderwerp te duiken. Het uitvoeren van literatuuronderzoek geeft inzicht in de bestaande kennis en theorieën met betrekking tot je onderwerp. Daarmee krijgt je PWS een sterke (wetenschappelijke) basis.</p> <p>De manier waarop de kenmerken bij de onderzoekseenheden worden gemeten, noemen we operationaliseren. Operationaliseren is te definiëren</p>

	<p>als: de manier waarop gegevens worden gemeten. Temperatuur bijvoorbeeld kun je meten met je hand (voelt het warm of koud aan?) een thermometer, een bimetaal, in graden Celsius, Fahrenheit, Kelvin etc. Het zijn allemaal verschillende manieren om het kenmerk temperatuur te meten. De manier die je kiest is jouw operationalisatie.</p> <p>De manier waarop wordt gemeten is bepalend voor het niveau van de variabele. Leeftijd bijvoorbeeld kun je meten op categoriaal, ordinaal, interval en op ratio niveau. Dat kun je realiseren door de vraag op een iets andere manier te stellen. Op een ander manier operationaliseren, dus.</p>
Hoofdstuk 2	<p>Onderzoeksmethode</p> <p>In dit hoofdstuk beschrijf je onder andere hoe je te werk bent gegaan en waarom je voor een bepaalde manier van onderzoek (enquêtes, literatuurstudie, etc.) of ontwerpen gekozen hebt. Beschrijf waarom jouw onderzoeksmethode valide en betrouwbaar is (zie 1.3 Validiteit en betrouwbaarheid). Dit is belangrijk om de kwaliteit van je onderzoek te waarborgen.</p> <p>Klik op onderstaande link voor een uitgebreide uitleg: http://scriptieaf.nl/kwalitatief-onderzoek/rapportage/</p>
Hoofdstuk 3	<p>Resultaten</p> <p>Vermeld hier welke gegevens je gevonden hebt en geef die gegevens ordelijk weer. Maak zo mogelijk gebruik van tabellen en grafieken om je resultaten weer te geven. Zeer uitgebreide overzichten horen thuis in een bijlage. Beschrijf aan de hand van je logboek problemen die je bent tegengekomen. Bij een ontwerp beschrijf je in dit hoofdstuk het uiteindelijke product.</p>
Hoofdstuk 4	<p>Conclusie en discussie</p> <p>Hier beantwoord je de deelvragen en de hoofdvraag. Bespreek in hoeverre je conclusies anders zijn dan je verwachtingen aan het begin van het onderzoek. Bespreek waarom bepaalde uitkomsten al dan niet opvallend zijn. Bespreek ook of de resultaten generaliseerbaar zijn of juist niet. Ga ook in of er eventueel reden is tot vervolgonderzoek en wat de beperkingen zijn van jouw eigen onderzoek.</p>
Hoofdstuk 5	<p>Reflectie</p> <p>Raadpleeg je logboek en schrijf op wat de sterke en zwakke kanten van je werkstuk zijn. Beschrijf hoe je het proces verlopen is en waar het eventueel beter had gekund of zou kunnen. Belangrijk is om hierbij vooral naar jezelf – je eigen rol – in het proces te kijken. Hoe verliep de samenwerking met je partner? Zijn deadlines gehaald? Waarom wel/niet? Wat zou je volgende keer anders doen? Etc.</p> <p>Reflectie dient voor iedereen individueel geschreven te worden!</p>
Bronnenlijst	<p>Volgens APA-regels. Zie 4.2 Bronvermelding en bibliografie</p>

Profielwerkstukboekje Het Nieuwe Lyceum

Bijlagen		Zet in de bijlagen alle informatie die je niet belangrijk genoeg vindt om in de tekst op te nemen en informatie die je te uitgebreid vindt om in de tekst op te nemen zoals formulieren en grote tabellen. Nummer alle bijlagen en geef ze elk een titel.
Logboek		Je mag het in dit boekje uitgeschreven logboek ook kopiëren en als inlegvel aan je PWS toevoegen. Zie Bijlage 2: Logboek

Bijlagen

Bijlage 1: Plan van aanpak

Lees voor het starten met je plan van aanpak goed hoofdstuk 1 t/m 4 door en gebruik deze hoofdstukken bij het vervaardigen van je plan van aanpak.

Hoofdvraag:

Deelvragen (minimaal twee deelvragen):

Hypothesen of verwachte uitkomsten

Benodigde Informatie, bronnen, hulpmiddelen (drie tot vijf bronnen volgens APA-regels weergeven/verwerken):

Benodigde Informatie, bronnen, hulpmiddelen (drie tot vijf bronnen volgens APA-regels weergeven/verwerken):

Onderzoeksmethode(n):

Taakverdeling:

Tijdsplan (planning)

Bijlage 3a: Beoordelingsformulier onderzoeksopzet (in te vullen door de vakdocent)

Beoordelingsaspecten	Akkoord	afspraken/opmerkingen
Heeft het onderwerp/ontwerp en de daarbij behorende onderzoeksvraag een vakinhoudelijk niveau dat past bij het schooltype? Denk aan: <ul style="list-style-type: none">- duidelijkheid van de vraag- inhoudelijke kwaliteit en diepgang- originaliteit		
Heeft de leerling de juiste formulering van onderzoeksvraag en de juiste deelvragen gesteld? Heeft de leerling bij de voorlopige onderzoeksvraag hypothesen opgesteld en/of verwachte uitkomsten of resultaten geformuleerd?		
Heeft de leerling een duidelijk en realistisch plan van aanpak gemaakt en is het werk haalbaar binnen de gestelde tijd? Denk aan: <ul style="list-style-type: none">- noodzakelijke activiteiten genoemd- logische volgorde van activiteiten- realistische tijdplanning- uitvoerbaarheid- taakverdeling		
Heeft de leerling een goed overzicht van geschikte informatiebronnen? Denk aan: <ul style="list-style-type: none">- volledigheid en betrouwbaarheid van de informatiebronnen- betrouwbaarheid van de bronnen- variatie van de bronnen- beschikbaarheid van de bronnen		
Is er een begin gemaakt met het logboek?		
Mag de leerling doorgaan naar de volgende fase?		
Afgetekend door: Datum:		

Bijlage 3b: Beoordelingsformulier na eerste kennismaking met begeleider (in te vullen door de begeleider)

Beoordelingsaspecten	Akkoord	afspraken/opmerkingen
Wat is de kwaliteit van het logboek tot nu toe? Denk aan: - gemaakte keuzes - overzichtelijkheid - volledigheid		
Spoot het logboek met het plan van aanpak, met andere woorden, ligt de leerling op schema?		
Heeft de leerling geschikte informatiebronnen aangeboord en / of experimenten uitgevoerd en indien nodig de onderzoeksvraag bijgesteld?		
Heeft de leerling de informatie/meetresultaten geordend, geschematiseerd en gestructureerd? Denk aan: - leesbaarheid en volledigheid van diagrammen, grafieken en tabellen. - geeft het concept tot nu toe vertrouwen in een goede afronding?		
In welke mate heeft de leerling zelfstandig gewerkt? Denk aan: - Is het merendeel van het onderzoek zelfstandig gedaan? - Heeft de leerling zelf de juiste beslissingen genomen.		
Overige opmerkingen:		
Mag de leerling doorgaan naar de volgende fase?		
Afgetekend door: Datum:		

Bijlage 3c: Beoordelingsformulier onderzoeksfase (in te vullen door de begeleider)

Beoordelingsaspecten	Akkoord	afspraken/opmerkingen
Wat is de kwaliteit van het logboek tot nu toe? Denk aan: <ul style="list-style-type: none"> - gemaakte keuzes - overzichtelijkheid - volledigheid 		
Spoort het logboek met het plan van aanpak, met andere woorden, ligt de leerling op schema?		
Heeft de leerling geschikte informatiebronnen aangeboord en / of experimenten uitgevoerd en indien nodig de onderzoeksvraag bijgesteld?		
Heeft de leerling de informatie/meetresultaten geordend, geschematiseerd en gestructureerd? Denk aan: <ul style="list-style-type: none"> - leesbaarheid en volledigheid van diagrammen, grafieken en tabellen. - geeft het concept tot nu toe vertrouwen in een goede afronding? 		
In welke mate heeft de leerling zelfstandig gewerkt? Denk aan: <ul style="list-style-type: none"> - Is het merendeel van het onderzoek zelfstandig gedaan? - Heeft de leerling zelf de juiste beslissingen genomen. 		
Overige opmerkingen:		
Mag de leerling doorgaan naar de volgende fase?		
Afgetekend door:		
Datum:		

Bijlage 3d: Eindbeoordelingsformulier (in te vullen door de begeleider)

Beoordelingsaspecten	Opmerkingen	Score
<p>Proces (weging: 15%):</p> <p>Eigen initiatief, verantwoordelijkheid en samenwerking (weging: 7,5%):</p> <ul style="list-style-type: none"> - Neemt een afwachtende houding aan, komt niet of slecht voorbereid naar contactmomenten met de begeleider. Reageert niet of matig. Komt afspraken niet of matig na en is niet of nauwelijks open in de communicatie. cijfer: van 1-5. - Neemt deels initiatieven, maar stelt zich soms afwachtend op, geeft weinig signalen af als het niet goed gaat. Komt afspraken meestal na en is redelijk open in de communicatie. cijfer: 6-7. - Neemt in alle fasen zelf initiatieven en verantwoordelijkheid, geeft zelf signalen af als het niet goed gaat en draagt oplossingen aan. Komt afspraken na en is open in de communicatie. cijfer: 7-8. - Neemt in alle fasen initiatieven, de begeleider hoeft nauwelijks te sturen. Komt afspraken na, is open in de communicatie en houdt goed rekening met medeleerling en begeleider(s). cijfer: 9-10. 		
<p>Reflectie op het proces en logboek (weging:7,5%):</p> <ul style="list-style-type: none"> - Het logboek ontbreekt of is weinig zeggend ingevuld. cijfer: 1-5. - Het logboek is aanwezig, er is enige reflectie aanwezig op de eigen aanpak, maar die gaat niet veel verder dan de feitelijke vastlegging. cijfer: 6-7. - Het logboek is aanwezig, er is een beknopte, maar goede reflectie op het eigen leren, die verder gaat dan beschrijven en bevat ook een analyse van het eigen functioneren. cijfer: 8-10 		
<p>Inhoud (weging: 60%):</p> <p>Consistentie en helderheid in opzet waarbij sprake is van inleiding (motivatie, aanpak), een hoofddeel en een conclusie (samenvatting, onderbouwd antwoord op hoofd- en deelvragen, daarmee samenhangende vooruitblik).(weging: 17,5%):</p> <ul style="list-style-type: none"> - Delen ontbreken en/of vertonen weinig of geen samenhang en/of vertonen een behoorlijke onevenwichtigheid. Een slordig en onduidelijk gebruik van illustraties, tabellen en grafieken. cijfer: 1-5. - Alle onderdelen zijn aanwezig en vertonen een redelijke samenhang (inleiding en conclusie sporen met elkaar en het hoofddeel leidt tot een conclusie). Illustraties, tabellen en grafieken zijn tamelijk helder in relatie met het betoog. cijfer: 6-7. - Alle onderdelen zijn aanwezig en vertonen een goede samenhang (inleiding en conclusie sporen met elkaar en het hoofddeel leidt tot een conclusie), er is weinig overbodige informatie. Illustraties, tabellen en grafieken zijn helder verzorgd en hebben een duidelijke relatie met het betoog en worden goed geïnterpreteerd. cijfer: 7-8 		

<ul style="list-style-type: none"> - Alle onderdelen zijn aanwezig en vertonen een goede samenhang (inleiding en conclusie sporen met elkaar en het hoofddeel leidt tot een conclusie), er is geen overbodige informatie. Illustraties, tabellen en grafieken zijn goed verzorgd en hebben een bijzonder duidelijke relatie met het betoog en worden zeer goed geïnterpreteerd. cijfer: 9-10. 		
<p>Denkniveau: beschrijving / analyse / evaluatie met een eigen, onderbouwde mening (weging: 17,5%):</p> <ul style="list-style-type: none"> - Beschrijving, analyse en/of evaluatie ontbreken of zijn van onvoldoende kwaliteit. cijfer: 1-5. - Voornamelijk juiste beschrijving, summiere analyse en evaluatie. cijfer: 6-7. - Goede verhouding tussen beschrijving, analyse en evaluatie en deze zijn alle drie van goede kwaliteit. cijfer: 7-8. - Uitstekende verhouding tussen beschrijving, analyse en evaluatie en deze zijn alle drie van uitmuntende kwaliteit. cijfer: 9 -10 		
<p>Bronnengebruik en controleerbaarheid van bronnen. (weging: 17,5%):</p> <ul style="list-style-type: none"> - Er zijn voornamelijk oppervlakkige bronnen gebruikt, zoals Wikipedia en eenvoudige scholierensites. De lijst met bronnen, de bronvermeldingen (voetnoten) ontbreken en/of zijn niet correct en/of onduidelijk. De onderzoeksmethode is nauwelijks of niet verantwoord. cijfer: 1-5. - Er is, naast encyclopedische kennis, een paar relevante populairwetenschappelijke bronnen gebruikt. De lijst met bronnen en de bronvermeldingen (voetnoten) zijn redelijk correct en duidelijk. De onderzoeksmethode is enigszins verantwoord. cijfer: 6-7. - Er is, naast encyclopedische kennis, een paar relevante populairwetenschappelijke bronnen, maar ook een goede secundaire bron van wetenschappelijk niveau gebruikt. De lijst met bronnen en de bronvermeldingen (voetnoten) zijn correct en duidelijk. De onderzoeksmethode is goed verantwoord. cijfer: 7-8 - Er is meerdere relevante primaire en secundaire wetenschappelijke werken gebruikt. De lijst met bronnen en de bronvermeldingen (voetnoten) zijn correct en duidelijk. De onderzoeksmethode is zeer goed verantwoord. cijfer: 9-10. 		
<p>Originaliteit (weging: 7,5%):</p> <ul style="list-style-type: none"> - Er is sprake van een grote mate van knip- en plakwerk. cijfer: 1-5. - Er is een weinig originele vraagstelling en/of aanpak en er is een redelijke mate van 'eigen werk', maar her en der neigt het nog naar 'herkauwen' van bestaande analyse. cijfer: 6-7. - Er is een originele vraagstelling en/of aanpak en er is duidelijk een grote mate van 'eigen werk'. cijfer 7-8. - Er is een bijzonder originele vraagstelling en/of aanpak en er is een zeer grote mate van 'eigen werk' met unieke resultaten tot gevolg. cijfer: 9 -10. 		

<p>Presentatie schriftelijk (weging: 10%)</p>		
<p>Taalgebruik en verzorging (voorblad, inhoudsopgave, paginanummers, alinea-indeling, bladspiegel, mapje, lettertype):</p> <ul style="list-style-type: none"> - Het taalgebruik is onduidelijk, er is sprake van redelijk wat stijl- en spelfouten, taalgebruik is weinig consistent (vaak het gevolg van knip- en plakwerk!). Er ontbreken meerdere onderdelen in de verzorging, de onderdelen zijn slordig of niet functioneel. cijfer: 1-5. - Het taalgebruik is tamelijk helder, vertoont slechts weinig stijl- en spelfouten, vertoont een eigen stijl van de leerling, redelijke zinsbouw. Alle onderdelen van de verzorging zijn aanwezig en redelijk functioneel. cijfer: 6-7. - Het taalgebruik is helder, vertoont vrijwel geen stijl- en spelfouten, vertoont een eigen stijl van de leerling, goede zinsbouw. Alle onderdelen van de verzorging zijn aanwezig en functioneel. cijfer: 7-8. - Het taalgebruik is helder, vertoont vrijwel geen stijl- en spelfouten, vertoont een eigen stijl van de leerling, goede zinsbouw. Alle onderdelen van de verzorging zijn aanwezig, functioneel en bijzonder fraai. cijfer: 9-10. 		
<p>Presentatie mondeling (weging: 15%):</p>		
<p>Gemiddelde van de beoordelingen door V5-leerlingen en begeleider, volgens het Beoordelingsformulier Mondelinge Presentatie, hieronder,</p>		
<p>Eindcijfer</p>		
<p>Weeg de acht deelcijfers voor resp. proces (2x7,5%), inhoud (3x17,5% en 1x7,5%) en presentatie schriftelijk (1x10%), en presentatie mondeling (15%) en bereken het eindcijfer.</p>		

Bijlage 4: PWS beoordeling mondelinge presentatie (weging 15%)

A. Wijze van presenteren (omcirkel het cijfer):					
1. De spreker is:					
- onduidelijk en slecht verstaanbaar	1	2	3	4	5
- tamelijk duidelijk en verstaanbaar	6	7			
- duidelijk en verstaanbaar	7	8			
- zeer duidelijk en verstaanbaar	9	10			

2. De spreker toont (omcirkel het cijfer):					
- weinig enthousiasme	1	2	3	4	5
- enig enthousiasme	6	7			
- enthousiasme	7	8			
- enorm enthousiasme	9	10			

3. De spreker houdt zich (omcirkel het cijfer):					
- niet aan de spreektijd	1	2	3	4	5
- redelijk aan de spreektijd	6	7			
- aan de spreektijd	7	8			
- strikt aan de spreektijd	9	10			

4. De ingezette hulpmiddelen zijn (omcirkel het cijfer):					
- slecht voorbereid en/of niet functioneel	1	2	3	4	5
- (ietwat slordig) voorbereid en/of niet altijd functioneel	6	7			
- goed voorbereid en functioneel	7	8			
- zeer goed voorbereid en origineel en functioneel	9	10			

5. De spreker beantwoordt de vragen (omcirkel het cijfer):					
- summier	1	2	3	4	5
- in voldoende mate	6	7			
- in uitgebreide mate	7	8			
- uitvoerig en met overtuiging	9	10			

Totaal: /5 =	
--------------	--

Profielwerkstukboekje Het Nieuwe Lyceum

B. Inhoud:					
1. De presentatie toont (omcirkel het cijfer):					
- weinig diepgang	1	2	3	4	5
- enige diepgang	6	7			
- voldoende diepgang	7	8			
- zeer veel diepgang	9	10			

2. De opbouw van de presentatie is (omcirkel het cijfer):					
- slecht en de kern wordt niet goed uitgewerkt	1	2	3	4	5
- zichtbaar en de kern wordt goed uitgewerkt	6	7			
- goed en de kern wordt goed uitgewerkt	7	8			
- helder en sterk en de kern wordt zeer goed uitgewerkt	9	10			

Totaal: /2 =	
--------------	--

Eind totaal (A+B)/2:	
----------------------	--

Beoordelaar H4/V5:

.....

PWS onderwerp:

.....

Begeleider: